

Նախաբան

Ներսես Երիցյան

Հայաստանի Հանրապետության Էկոնոմիկայի նախարար

Հայաստանի ազգային մրցունակության երկրորդ զեկույցի հրատարակումը վկայում է երկրի տնտեսության մրցունակության անաչառ և պարբերական վերլուծական մեխանիզմի կայացման մասին: Ներկայիս անորոշություններով պարուրված իրավիճակում, թերևս, ավելի են կարևորվում Հայաստանի տնտեսական խնդիրների հիմնային պատճառների անկողմնակալ և համապարփակ ուսումնասիրությունները, ինչպես նաև հեռանկարային զարգացման ռազմավարական այլընտրանքների շուրջ մտորումները:

Փորձելով մեղմել համաշխարհային ճգնաժամի հետևանքները Հայաստանի տնտեսության վրա՝ այսօր Կառավարությունը գիտակցում է երկարաժամկետ տնտեսական աճի աղբյուրների ստեղծման անհրաժեշտությունը: Դա անհնար է պատկերացնել առանց լուրջ կառուցվածքային և ինստիտուցիոնալ բարեփոխումների իրականացման: Ավելի քան երբևէ հրատապ է դառնում Հայաստանի տնտեսական ռազմավարական նպատակների, դրանց հասնելու միջոցների սահմանումը և ուղղորդված, փոխհամաձայնեցված ու փոխլրացնող գործողությունների մշակումն ու իրագործումը:

Հիրավի, Հայաստանը այլ ելք չունի քան դառնալ գիտելիքի և ստեղծագործականության վրա հիմնված տնտեսական համակարգ: Ձեկույցում բերված վերլուծությունները, սակայն, փաստում են, որ երկիրը ներկայումս կանգնած է առկա գիտելիքաստեղծ պոտենցիալի պահպանման և նորի ստեղծման լուրջ մարտահրավերների առջև:

Համապարփակ գնահատական տալով Հայաստանի ինովացիոն համակարգի կատարողականին և համալրելով այն միջազգային համադրություններով՝ զեկույցը քննարկում է երկրի ինովացիոն համակարգի հետագա զարգացման մեկնարկային ռազմավարությունների չորս տարբերակներ՝ հիմնվելով այս ոլորտում հաջողության հասած երկրների փորձի վերլուծության վրա:

Վստահ եմ՝ Հայաստանի Ազգային մրցունակության երկրորդ զեկույցը հիմք և գաղափարների աղբյուր կհանդիսանա Հայաստանի ազգային ինովացիոն համակարգի զարգացման ռազմավարության մշակման շուրջ առողջ և կառուցողական քննարկումների ծավալման համար՝ մասնավոր, գիտակրթական և հանրային ոլորտների ներկայացուցիչների ներգրավմամբ:

Սամվել Հարությունյան

ՀՀ Կրթության և գիտության նախարարության Գիտության պետական կոմիտեի նախագահ

Գիտելիքի վրա հիմնված տնտեսության ստեղծումն աներկբա կարելի է դասել Հայաստանի 21-րդ դարի մարտահրավերների առաջնայնությունների թվին, որն անհնար է պատկերացնել առանց երկրում պահանջարկված գիտելիքաստեղծ կարողությունների պահպանման և զարգացման:

Կտրվելով նախկին խորհրդային կենտրոնացված և փոխկապակցված համակարգից՝ այսօր Հայաստանի գիտական համակարգը խնդիր ունի վերագնահատել և գտնել իր ուրույն դիրքը համաշխարհային գիտատեխնիկական առաջընթացի գործընթացում: Միանգամայն ակնհայտ է, որ տիրապետելով գիտական մեծ ներուժի՝ Հայաստանը լուրջ խնդիրներ ունի գիտական արդյունքների առևտրայնացման հարցում, այն է՝ դրանք վերափոխել առևտրային կամ տնտեսական օգուտների: Դա հնարավորություն կտա նախ մեծացնել գիտության բնագավառում ստեղծվող ավելացված արժեքը՝ միաժամանակ դառնալով գիտության ֆինանսավորման կարևորագույն աղբյուր:

Գիտության պետական կոմիտեն, կոչված լինելով մշակելու և իրականացնելու գիտության բնագավառում պետական քաղաքականությունը, ողջունում է «Տնտեսություն և արժեքներ» հետազոտական կենտրոնի նախաձեռնությունը Հայաստանի երկրորդ Ազգային մրցունակության զեկույցում նորարարության ազգային համակարգի խնդիրների դիտարկումը:

Հեղինակները համակողմանիորեն դիտարկելով ազգային նորարարության համակարգը՝ հիրավի առանձնացրել են հիմնական խնդիրները և առաջարկել զարգացման ռազմավարությունների այլընտրանքների ուրույն տարբերակներ:

Զեկույցում առաջարկվող մոտեցումները կարող են լավ հիմք ծառայել Հայաստանի գիտության և նորարարության աջակցման պետական ռազմավարության մշակման շուրջ քննարկումների և, ի վերջո, նորարարության համակարգի զարգացման հստակ ռազմավարության ընտրության համար: